

Motion till riksdagen 2020/21:2660

av **Maria Nilsson (L)**

Stärk arbetet med romsk inkludering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett romskt förvaltningsområde och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp hur den romska minoriteten har klarat coronakrisen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka arbetet med att inkludera Sveriges minoriteter i läromedel och undervisning både i grundskola och gymnasiet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

2012 beslutade riksdagen om en 20-årig strategi för romsk inkludering. Målet med strategin är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Det innebär samma grundläggande mänskliga rättigheter som befolkningen i övrigt. Bakgrund till strategin är den långvariga utsatthet som den romska gruppen befinner sig i och som har sin grund i majoritetssamhällets diskriminering och som tar sig uttryck i utanförskap, fattigdom osv. Idag är till exempel hälsosituationen för den romska gruppen mycket sämre jämfört med majoritetsbefolkningen samtidigt som arbetslöshetssiffrorna är högre.

Givet den redan oroväckande hälsosituationen i kombination med utanförskap och hög arbetslöshet bland den romska minoriteten är oron stor för hur situationen ser ut efter coronapandemin. Detta är ett område som behöver följas upp och om behov finns behöver extra insatser sättas in.

En av de övergripande svårigheterna med regeringens uppdrag kring romsk inkludering är uppföljningen och kontinuiteten. Olika studier till exempel inom ramen för kommissionen mot antiziganism visade tydligt att svenska myndigheter inte prioriterar arbetet med nationella minoriteter om det inte finns ett regeringsuppdrag. Ofta syftar delar av uppdraget till att arbetet ska bli en befintlig del av den ordinarie verksamheten

men de flesta uppföljningar visar att det är svårt att hålla skärpan och prioriteringen när det saknas ett konkret uppdrag.

I augusti 2019 presenterade Romano center i väst en attitydundersökning som de låtit göras. Syftet med undersökningen var att kartlägga göteborgarnas attityder till romsk kultur samt vilken kunskap. Undersökningen visade att det i gruppen 16–25-åringar fanns en betydligt lägre kännedom om romer och romsk kultur jämfört med äldre åldersgrupper. Detta är mycket oroande, inte minst givet att en av delarna i den 20-åriga strategin har varit att förstärka undervisningen om romer i grundskola. Skolverket har till exempel tagit fram ett undervisningspaket som riktar sig främst till årskurs 7–9 men även andra undervisningsgrupper och på gymnasiet. Det är uppenbart att detta inte är tillräckligt. Än mer oroande var det att regeringen i ett första utkast till nya läroplaner flyttat undervisningen till enbart årskurs 4–6. Detta har sedan justerats men det lämnar en oroande tendens att undervisningen om nationella minoriteter riskerar att bli ännu mer marginaliserad än den är idag.

I länsstyrelsens årsrapport för romsk inkludering för 2018 lyfter man fram romsk media som en kanal att nå upp till romer. Specifikt nämns bland andra E Romani Glinda. Under våren kom dock beskedet att E romani Glinda kommer att läggas ned pga brist på resurser.

Romer har till skillnad från några av de andra nationella som den samiska och sverigefinska minoritetsgrupperna inget förvaltningsområde. Det finns studier som pekar på att det finns positiv skillnad i arbetet mellan nationella minoriteter som har förvaltningsområden och de som inte har. Det är viktigt att den romska gruppen får tillgång till språk och kultur på hemspråket, vilket är ett av förvaltningsområdenas viktigaste uppgifter.

Maria Nilsson (L)